Kvalitetsbedömning av teckenspråkigt material

Detta formulär är uppgjort för att bedöma kvaliteten på översättningar gjorda från ett talat till ett tecknat språk. Formuläret kan också användas för att bedöma kvaliteten på videor som direkt producerats på teckenspråk.

Teckenspråkiga videor bedöms enligt de bifogade kriterierna. Varje kriterium värderas enligt skalan 1–3:

3 = motsvarar bra definitionen
2 = motsvarar delvis definitionen
1 = motsvarar inte definitionen.

KVALITETEN PÅ ÖVERSÄTTNINGEN OCH TECKNANDET

Kriterium	**Definition**	**Poängmängd**
Textens sammanhållning, det vill säga kohesion	Med textens kohesion menas att textens delar klart och logiskt knyter an till varandra. Ett tecknande med bra kohesion är lätt att följa. Kohesion skapas till exempel genom att: a) hänvisa till det aktuella ämnet på flera olika sätt (lokalisering i teckensrummet, pekningar, bojar, verbböjning enligt aktör eller mottagare/objekt o.s.v.), b) använda olika satstyper (huvudsats, bisats, frågesats o.s.v.) och c) utnyttja huvud- och kroppsrörelser tillsammans med grammatisk mimik.	
Beaktande av videons tvådimensionalitet och användning av blicken	Videons tvådimensionalitet har beaktats i den tecknade textstrukturen: till exempel vid bokstavering hålls handen bredvid ansiktet (inte framför) och vid siffror pekar fingertopparna åt sidan, upp eller ner (inte rakt mot kameran). Den som tecknar inför en kamera läser vanligen översättningens glossmanus från en prompter. Eftersom man lätt tappar bort sig i manuset om man tittar bort från kameran, kan översättaren inte använda sig av blicken för till exempel lokalisering. Begränsningarna av blickanvändningen har beaktats i den tecknade textstrukturen.	

Tydlighet i tecknande, artikulation och munrörelser	Översättningen är allmänspråklig. Teckenspråkiga motsvarigheter till termer har använts genomtänkt och systematiskt. Munrörelser används på ett sätt som passar stilarten. I munrörelserna kan man urskilja drag av svenska, men inte på ett betonat eller överdrivet sätt. Handformer, handrörelser och tecknenas artikulation utförs tydligt, men utan att språket blir onaturligt.	
Smidighet och rytm i tecknandet	Tecknandet är smidigt och rytmiskt. En skicklig rytm i tecknandet hjälper till med att bygga upp en bra kohesion i texten. Med en bra rytm delar bland annat huvud- och kroppsrörelserna, mimiken och handrörelsernas rytmvariationer in texten i helheter och gör det lättare att förstå relationerna mellan textens olika delar. Ett tecknande utan rytm känns jämntjockt och svårt att förstå (monotont tecknande).	

KVALITETEN PÅ VIDEOINSPELNINGEN OCH EFTERPRODUKTIONEN

Kriterium	**Definition**	**Poängmängd**
Belysning	Belysningen som använts under inspelningen gör att den som tecknar syns tydligt. En bra belysning krävs speciellt på ansiktet och händerna så att tittaren lätt kan följa med videon.	
Färger och kontraster	Videobakgrunden är behaglig att se på och den som tecknar urskiljs tydligt mot den. Den som tecknar har mörka och/eller enfärgade kläder så att tittaren ostört kan följa tecknandet.	
Tydlighet	Videokvaliteten är bra och bilden skarp. Tecknen och mimiken syns tydligt och tecknandet är lätt att följa.	
Beskärning av bilden	Bilden är beskuren så att den som tecknar syns från något under midjan och uppåt. Händerna på den som tecknar försvinner inte ur bilden och rör sig heller inte på ett störande sätt i utkanten av bilden.	

ANDRA MÖJLIGA KOMMENTARER:

Litteratur:

- Språknämnden för finländska teckenspråk, det 40:e mötet, 21.4.2010. 5 § Äidinkielisen viittojan kääntäjän- ja viittomistaidon arvioiminen – tapaus Kelan viittomakieliset www-sivut. (Bedömning av en modermålstecknares färdigheter att översätta och teckna – fallet FPA:s teckenspråkiga webbsidor). http://www.kotus.fi/files/1777/Kokous_40-210410.pdf
- Språknämnden för finländska teckenspråk, det 63:e mötet, 2.5.2017. § 8 Utvärdering av översättningsprov (Befolkningsregistercentralen) https://www.kotus.fi/files/5234/Protokoll_63_020517.pdf
- Språknämnden för finländska teckenspråk vid Institutet för de inhemska språken (Haapanen, U-M., K. Hoyer, J. Kankkonen, O. Lönnholm, P. Mäntylä, T. Petäjäinen, J. Salonen, L. Savolainen, M. Tillander, T. Uusimäki) 2015. Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut? / Laatua viittomakielelle kääntämiseen. I varje kapitel ingår det ett sammandrag av innehållet på finlandssvenskt och finskt teckenspråk. https://kuurojenliitto.fi/wp-content/uploads/2020/10/Hur_ser_en_bra_teckensprakig_oversattning_ut_v21.pdf

Befolkningsregistercentralen har bidragit till att utforma detta formulär 2017.